

Tekstpratības uzdevumi

Mācību materiāls 10. - 12. klašu skolēniem

1. uzdevums. Fakta un viedokļa atšķiršana

Teksta materiāls

Izlasi ziņu portāla raksta fragmentu par aktuālu sabiedrisko notikumu. Skolotājs izvēlēsies konkrētu mūsdienīgu tekstu, kas atspoguļo Latvijas vai pasaules aktualitātes.

Tavs uzdevums

Pēc teksta izlasīšanas tev jāveic divas darbības:

1. Uzraksti **piecus faktus** – tā ir pārbaudīta, objektīva informācija, kas tekstā norādīta konkrēti.
2. Uzraksti **piecus viedokļus** – tie atspoguļo autora, intervētās personas vai citu subjektīvu vērtējumu.

1

Fakti tekstā

Tie ir skaitļi, datumi, notikumi un ir pārbaudāmi. Piemēram: "2024. gadā skolēnu skaits pieauga par 5%"

2

Viedokļi tekstā

Tie ir vērtējumi, pieņēmumi, prognozes. Piemēram: "Šī situācija ir satraucoša" vai "Eksperti uzskata, ka..."

☐ **Sasniedzamais rezultāts:** Skaidri nodala faktus no viedokļiem un spēj īsi paskaidrot, kāpēc katrs izvēlētais teikums pieder pie vienas vai otras kategorijas.

2. uzdevums. Informācijas uzticamības izvērtēšana

Mūsdienu informācijas plūsmā ir būtiski prast atšķirt uzticamus avotus no apšaubāmiem. Šis uzdevums attīsta tavu kritisko domāšanu un spēju izvērtēt avotu kvalitāti.

Pirmais avots

Emuāra ieraksts par izvēlēto tēmu – bieži subjektīvs, personisks viedoklis

Otrais avots

Ziņu portāla raksts par to pašu tēmu – profesionāla žurnālistika

Tavs uzdevums

Uzraksti salīdzinošu analīzi (80-120 vārdi), kurā:

Izvēlies uzticamāko avotu

Skaidri pasaki, kuram no diviem tekstiem tu vairāk uzticies

Pamato ar argumentiem

Sniedz vismaz trīs konkrētus iemeslus savam vērtējumam

Izvērtēšanas kritēriji:

- Autora kompetence
- Izmantotie fakti un to ticamība
- Atsauces uz avotiem un ekspertiem
- Emociju daudzums un objektivitāte
- Avota popularitāte sabiedrībā
- Teksta kvalitāte un profesionalitāte

☐ **Sasniedzamais rezultāts:** Spēj izvērtēt informāciju, minot konkrētus argumentus, kāpēc viens avots ir drošāks un uzticamāks par otru. Analīze ir strukturēta un balstīta uz konkrētiem piemēriem.

Dizainā bagāts datu vizualizācijas veids ar ikonām un krāsām

4. uzdevums. Argumentēts viedoklis, izmantojot divus avotus.

Šis uzdevums apvieno visas iepriekš apgūtās prasmes – faktu un viedokļu atšķiršanu, avotu izvērtēšanu un argumentētu teksta veidošanu. Tu strādāsi ar diviem pretējiem viedokļiem par aktuālu jautājumu.

Teksta materiāls

Emuāra ieraksts

Fragmenti, kas pauž vienu pozīciju par aktuālu tēmu (piemēram, mācīšanos digitalajā vidē). Bieži emocionāls, personisks skatījums.

Komentārs vai recenzija

Teksts, kas pauž pretēju viedokli tai pašai tēmai. Var būt gan kritisks, gan konstruktīvs.

1

Izvēlies pozīciju

Izlem, kurai pusei tu piekriti – emuāra autoram vai komentētājam. Tev nav jābūt neitrālam, bet gan jāizvēlas skaidra nostāja.

2

Atrrod argumentus tekstos

Norādi vismaz divus argumentus, kas ir tieši balstīti avotos. Citē vai atsaucies uz konkrētām vietām tekstā.

3

Parādi avotu ietekmi

Skaidri izskaidro, *kā* šie avoti ietekmēja tavu viedokli. Kas tevi pārliecināja? Kuri argumenti bija visefektīvākie?

Sasniedzamais rezultāts: Strukturēti un pamatoti izsaka savu viedokli, sasaistot to ar avotos sniegto informāciju. Tavs teksts demonstrē gan izpratni par problēmu, gan prasmi argumentēt, gan spēju organizēt domas loģiskā, pārliecinošā tekstā.